

Jak darovat závěti

22.1.2025 - | Člověk v tísní

Závěti můžete věnovat celý majetek nebo jeho část. Aby byla závěť platná, je potřeba dodržet nezbytné formální náležitosti.

Dědickou smlouvou můžete věnovat celý majetek nebo jeho část člověku nebo organizaci, s kterými smlouvu uzavřete. Výhodou je, že se na využití daru dohodnou obě strany předem. Uvažujete-li o věnování majetku na dobročinné účely dědickou smlouvou, obraťte se na organizaci, se kterou byste chtěli smlouvu uzavřít.

Odkazem můžete nařídit svému dědicovi, aby z dědictví někomu dal peníze nebo jinou věc menší hodnoty (řádově tisíců až desetitisíců Kč). Nejste-li si jistí, zda je odkaz vhodný, poraďte se třeba s organizací, které chcete věnovat.

Podrobněji o závěti, dědické smlouvě a odkazu:

Závěť

Závěti ustanovujete, kdo po Vás zdědí majetek, včetně případných dluhů. Závěť musí být sepsána písemně, ale kromě toho musí splňovat další podmínky, podle toho, jaký typ závěti zvolíte.

Typy závěti

1. Závěť sepsaná notářem

Nejjistěji ochrání Vaši vůli závěť sepsaná ve formě notářského zápisu. Notář Vám jednak zaručí splnění zákonných podmínek, a tedy platnost závěti, jednak poradí možnosti naložení s majetkem. Notář vždy také zaeviduje závěť v Evidenci právních jednání pro případ smrti, takže nehrozí, že by se o ní při projednávání dědictví nevědělo.

O sepsání závěti můžete požádat kteréhokoli notáře. Notářovi za sepsání závěti a uložení v Evidenci zaplatíte částku, která nezávisle na hodnotě majetku činí 2000,- Kč bez DPH. V případě složitých úkonů může být cena navýšena až o 100 %, o tom ale musí notář klienta informovat předem.

V Evidenci může notář zaevidovat i závěť, kterou mu přinesete a kterou jste sepsali některým z níže uvedených způsobů. Za takovou úschovu a evidenci zaplatíte notářovi 1100,- Kč bez DPH.

Seznam všech notářů působících v ČR naleznete [zde](#).

2. Závěť vlastnoruční

Nejjednodušší formou závěti, která nevyžaduje přítomnosti dalších osob (svědků nebo notáře), je závěť, kterou napíšete a podepíšete vlastní rukou. Takto sepsanou závěť můžete poté dát do úschovy notářovi, který ji zaeviduje v Evidenci právních jednání pro případ smrti. Můžete ji samozřejmě také nechat doma nebo u někoho, komu důvěřujete. Má to však tu nevýhodu, že se o ní notář projednávající dědictví nemusí dozvědět. Pokud by došlo ke sporu mezi dědici, je možné, že by takto sepsaná závěť mohla obsahovat formální chyby, proto doporučujeme spíše obrátit se na notáře.

3. Závěť napsaná za účasti svědků

Závěť můžete také sepsat za účasti dvou svědků. V tom případě nemusíte závěť psát vlastní rukou, stačí ji vlastní rukou podepsat. Každý svědek se pak na závěť podepíše, uvede, že je svědek, a své údaje (adresu, datum narození, případně další kontaktní údaje). Je však potřeba dát pozor na to, že ne každý je způsobilý být svědkem. Například nikdo není způsobilý svědčit o tom, co se jemu zůstavuje (toto omezení lze překonat tím, že příslušnou pasáž zůstavitel napíše vlastní rukou nebo jí budou přítomni tři svědci). Stejná omezení se vztahují na osobu dědicovi blízkou nebo na jeho zaměstnance. Přesné znění podmínek pro svědky závěti naleznete v ustanovení § 1539-1541 občanského zákoníku. Stejně jako u vlastnoruční závěti, i zde se doporučuje dát závěť notáři, aby ji uschoval a zaevidoval v Evidenci právních jednání pro případ smrti. Pokud by došlo ke sporu mezi dědici, je možné, že by takto sepsaná závěť mohla obsahovat formální chyby, proto doporučujeme spíše obrátit se na notáře.

Dědická smlouva

Dědickou smlouvou ustanovujete druhou stranu smlouvy dědicem k určité části svého majetku (nejvýše ve vztahu ke $\frac{3}{4}$ majetku). Na rozdíl od závěti dědickou smlouvu nemůžete později jednostranně odvolat nebo měnit, můžete tak činit jen dohodou s druhou stranou smlouvy. Je proto třeba si uzavření dědické smlouvy dobře rozmyslet. Dědická smlouva se uzavírá ve formě notářského zápisu. Notář pak smlouvu zaeviduje v Evidenci právních jednání pro případ smrti.

Odměna notáře za sepsání dědické smlouvy závisí na hodnotě majetku, který je předmětem smlouvy a pohybuje se od 0,05% do 2% hodnoty majetku.

Odkaz

Odkazem nařizujete dědicovi, aby dal někomu něco z dědictví – mohou to být peníze, jednotlivá movitá nebo nemovitá věc, spoření na účtu, pravidelná dávka apod. Odkaz může být vhodný způsob věnování v případně darů menší hodnoty nebo v případech, kdy Vám jde o to, věnovat někomu právě jednu konkrétní věc (jejíž hodnota by však neměla činit většinu dědictví, protože podíl každého dědice na dědictví musí být alespoň z jedné čtvrtiny odkazy nezatížený). Odkázaná věc se nenabývá přímo z dědictví, ale od dědice. Tím je trochu menší jistota, že odkaz bude skutečně splněn. Na druhou stranu výhodou odkazu je, že věnujete právě to, co určíte. Na rozdíl od dědiců, kteří nabývají vždy poměrnou část dědictví, a tedy i případné dluhy, ten, kdo nabývá odkaz, není odpovědný za žádné dluhy z dědictví.

Jak odkaz funguje?

Věnujete-li například na dobročinné účely auto nebo peníze a zřídíte odkaz neziskové organizaci, pak tato se dědického řízení neúčastní a nenabude odkaz přímo z dědictví, pouze nabude právo na odkaz vůči dědici. O tom, že byl odkaz zřízen, však musí být v průběhu dědického řízení zpravena, což zkontroluje notář. Některé odkazy (zejména odkazy konkrétních věcí z dědictví, např. auto) se vypořádají ještě v průběhu dědictví a notář před potvrzením dědictví zkontroluje, zda byly vypořádány. Jiné odkazy, splatné později (např. peníze), musejí být před potvrzením dědictví zajištěny. Toto „dohlížení“ notáře se uplatní právě v případě odkazů na dobročinné nebo veřejně prospěšné účely a mělo by předejít situacím, kdy by dědic poté, co nabyl dědictví, odkaz nesplnil.

Odkaz je možné zřídit v závěti, ale i v samostatném dokumentu, pro který pak platí stejné formální požadavky, jako pro závěť. Odkaz je možné zřídit i dědickou smlouvou, uzavřenou buď s dědicem, nebo s tím, kdo má být odkazem obdarován. I u odkazu platí, že nejjistější je forma notářského zápisu, neboť notář v souvislosti s tím poradí a odkaz správně naformuluje. Stejně tak platí

doporučení, aby byl odkaz zaevidován v Evidenci pořízení pro případ smrti, což zajistí, že se o něm v dědickém řízení bude vědět. Služby notáře jsou zpoplatněny stejně jako u závěti, v případě zřizování odkazu dědickou smlouvou se řídí odměnou za dědickou smlouvu.

Evidence právních jednání pro případ smrti

je neveřejná, elektronická centrální evidence, kterou vede Notářská komora ČR. Zaznamenávají se v ní všechny závěti, které sepsal notář ve formě notářského zápisu nebo které přijal do úschovy. Kromě závětí se v ní evidují odkazy (pokud jsou pořízeny samostatně – tzv. dovětkem), dědické smlouvy a jiná pořízení pro případ smrti. Smyslem evidence je zajistit, aby se notář pověřený vedením dědického řízení dozvěděl o zanechané závěti nebo jiných pořízeních. Na začátku dědického řízení notář vždy nejdříve nahlédne do této evidence.

O zaevidování závěti nebo jiného pořízení pro případ smrti lze požádat kteréhokoli notáře.

Seznam všech notářů působících v ČR naleznete zde.

Notář závěť nebo jiné pořízení pro případ smrti zaeviduje vždy, když je sepisuje ve formě notářského zápisu. Můžete však notáře požádat, aby vzal do úschovy závěť nebo jiné pořízení, které jste pořídili sami jiným zákonem předepsaným způsobem. V tom případě je notář rovněž zaeviduje. Mezi oběma službami však není velkého cenového rozdílu: u závěti nebo samostatného odkazu zaplatíte za jejich sepsání ve formě notářského zápisu a zaevidování 2000,- Kč bez DPH, v případě úschovy a zaevidování částku 1100,- Kč bez DPH.

Pokud uvažujete o daru za závěti ve prospěch organizace Člověk v tísni, buďte si jistí, že Váš dar přijmeme s vděkem. Jsme tým nadšených lidí pracujících ve stabilní organizaci, která již 30 let pomáhá doma i ve světě.

Rádi Vám poskytneme všechny potřebné informace a podporu. Stačí kontaktovat Vítka Masopusta a ten s Vámi ochotně vše probere.

<https://www.clovekvtisni.cz/jak-darovat-zaveti-12235gp>